

“ZOALS FEYENOORD ALTIJD KAN REKENEN OP HET LEGIOEN, ZO KUNNEN WIJ ALTIJD REKENEN OP DE VRIENDEN”

De Vrienden bestaan dit jaar 60 jaar. Een goed moment om eens stil te staan bij het belang van de Vrienden voor de Diergaarde. En wie kan je dat beter vragen dan de afgelopen vier directeuren van Blijdorp: Ton Dorresteyn (1988-2009), Marc Damen (2009-2016), Jaap de Jong (2016-2017) en Erik Zevenbergen die vanaf 2017 directeur is.

Wat is jullie leukste herinnering aan de Vrienden? Ton: Dat was de opening van het manoeelverblijf in 1999. We openden toen een verblijf dat nog helemaal niet af was! Er stonden alleen maar een paar wanden. Er waren ook nog geen dieren. En toch maakten we er met zijn allen een feestje van. Een meer belangrijk moment was de steun van de Vrienden bij de protesten tegen de geplande subsidiekorting.

De wethouder liet later weten dat de korting niet doorging vanwege het massale verzet. Marc sluit daar op aan. Een heel belangrijk moment voor hem was de aanbieding van 107.000 handtekeningen tegen weer andere bezuinigingsvoorstellen aan burgemeester Aboutaleb. Bij de actie speelden de Vrienden een prominente rol. Het heeft uiteindelijk niet geholpen, maar toen werd nog eens duidelijk dat de Vrien-

den niet alleen financieel ondersteunen, maar dat ook de morele steun van groot belang is.

Jaap heeft een andere mooie herinnering. Intern werd al een tijdje gesproken over de wens om het binnenblijf van de olifanten te verbeteren. Tijdens een algemene ledenvergadering trok Jaap de stoute schoenen aan en vroeg tijdens de vergadering of de Vrienden misschien bereid zouden zijn om de nieuwe zandvloer te betalen. Natuurlijk werd het idee omarmd door de aanwezige leden. De dag erna kon hij de stomverbaasde verzorgers melden dat de vloer kon worden aangelegd.

Erik heeft meteen twee bijzondere herinneringen. Hij vond de Tagung die we vorig jaar organiseerden voor onze Duitse partners briljant. Er is twee jaar gewerkt aan de voorbereiding. De bijeenkomst was perfect georganiseerd. Maar ook inhoudelijk was het top. De belangrijke rol van dierentuinen bij de bescherming van de bestaande natuur stond centraal en werd goed ontvangen door alle aanwezigen. Waarmee duidelijk werd dat ook de Vriendenverenigingen in Duitsland het belang zien van de veranderende rol van dierentuinen.

Een ander belangrijk moment was voor Erik de steun van de Vrienden in de coronatijd. Opeens lag alles stil. Niet alleen werden alle bouwplannen on hold gezet, er was ook geen geld meer voor noodzakelijk onderhoud. Ieder dubbeltje moest omgedraaid worden. Toen waren daar de Vrienden. Zij maakten het mogelijk dat noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden en plannen ter verbetering van dierenwelzijn toch door konden gaan. Dat was goud waard.

Volgens Ton is die permanente steun iets waar je als directeur van Blijddorp heel blij mee bent. Zoals Feyenoord altijd kan rekenen op het legioen, zo kunnen wij altijd rekenen op de Vrienden. In goede en in slechte tijden.

Het belang van de Vrienden hebben de verschillende directeuren op verschillende momenten ervaren. Marc herinnert zich nog de situatie rond de okapi's. De verzorgers gaven aan dat de okapi's niet goed waren gehuisvest. Er was echter geen geld voor een goed nieuw verblijf. Dat zou betekenen dat de okapi's de tuin zouden verlaten. De Vrienden traptten toen op de rem. In een mum van tijd werd er geld opgehaald om een nieuw okapi-verblijf mogelijk te maken, waardoor ze na anderhalf jaar alweer terug konden komen. Op zulke momenten merk je dat al die bijdragen van de leden, ook de kleine bedragen, het verschil kunnen maken.

In 2009 had Blijddorp alleen maar slecht nieuws te vertellen: bezuinigingen, reorganisatie, etc. Volgens Marc hebben de Vrienden een belangrijke rol gespeeld om deze negatieve spiraal te doorbreken. Dankzij de Vrienden kon Amazonica worden gebouwd. Naar buiten werd toen

duidelijk dat er ook leuke dingen gebeuren in Blijddorp.

Jaap heeft het belang van de Vriendensteun gemerkt bij de plannen om het Oceanium aan te passen. De Raad van Toezicht was niet direct enthousiast. Toen duidelijk was dat de Vrienden graag wilden ondersteunen kon er alsnog worden begonnen. Volgens Jaap zijn de Vrienden voor Blijddorp ook de verankering met de stad. Dat is belangrijk voor de relatie met bijvoorbeeld het stadhuis, maar zeker ook als klankbord voor Blijddorp zelf.

Op welke manier kunnen de Vrienden van belang zijn in de toekomst? Blijddorp heeft met de Vrienden zo'n 5.000 'ambassadeurs'. Kan die rol niet verder worden uitgewerkt? Dat is volgens de directeuren zeker de moeite van het onderzoeken waard. Maar er moet wel gewaakt worden voor te hoge verwachtingen. De samenleving is constant in beweging. Ook het krachtenveld om Blijddorp verandert continu. Verwachtingen, plannen en afspraken kunnen daarom niet altijd worden uitgevoerd.

De rol van dierentuinen is de laatste jaren veranderd. Ton: Dierentuinen zijn geen doel, maar een middel. Ik kom uit de natuurbescherming en ik ben er ook nu weer actief. Natuurbescherming is de kern van Blijddorp, haar bestaansrecht. Vroeger gingen de Vrienden daar niet in mee, maar nu zien we allemaal het belang van deze boodschap. Je kan alleen dieren in gevangenschap houden als er een hele goede reden voor is. Erik kan dat alleen maar beamen. Blijddorp is in essentie een natuurbeschermingsorganisatie. De dieren in Blijddorp zijn ambassadeurs of onderdeel van een fokprogramma, gericht op herstel van de populatie in het wild. Voor Blijddorp is het essentieel om samen te werken met andere natuurbeschermingsorganisaties en lokale partners.

Wat betekent dat voor de Vrienden? Minder dieren met meer ruimte. Afscheid nemen van diersoorten die niet belangrijk zijn voor het voortbestaan van de soort of die niet fatsoenlijk kunnen worden gehuisvest. De Vrienden zijn gewend om zo ongeveer elk jaar een nieuw/vernieuwd verblijf te openen. Dat is een belangrijke reden voor mensen om lid te worden. Je ziet dan wat er met je geld gebeurt.

De directeuren zijn eensgezind. Blijddorp moet verder op de ingeslagen weg. En juist de Vrienden kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. Niet door elk jaar een verblijf te openen. Maar wel door bij te dragen aan verblijven die passen in de visie 'minder dieren met meer ruimte', zoals de aanstaande uitbreiding van het olifantenverblijf. De Vrienden kunnen ook een ambassadeur zijn van Blijddorps natuurbeschermingsactiviteiten. Erik vond dat ook een van de belangrijkste punten van de Tagung: Hoe kunnen dierentuinvrienden in Europa meehelpen bij de natuurbeschermingsrol van dierentuinen?

De vier directeuren zien zeker mogelijkheden. Maar het startpunt is ook duidelijk. Het gaat om de Vrienden van Blijddorp. Dus steun kan alleen gegeven worden aan natuurbeschermingsactiviteiten van Blijddorp. Marc ziet mogelijkheden om zowel meerdere activiteiten per jaar te steunen als belangrijk te zijn voor natuurbeschermingsactiviteiten van Blijddorp. Volgens hem zijn de Vrienden een hele flexibele club die snel kan schakelen. Hij pleit er daarom voor dat we meer inspelen op de actualiteit. Het koralenonderzoek van Blijddorp staat bijvoorbeeld op dit moment enorm in de belangstelling. Sluit daar als Vrienden bij aan. Zorg bijvoorbeeld voor meer onderzoekscapaciteit. Ondersteun onderzoeksprojecten van stagiairs bij Blijddorp. Of maak het bijvoorbeeld mogelijk dat een medewerker van het Red Panda Network in Nepal een tijd in Blijddorp kan werken en daar ervaring op kan doen die weer gebruikt kan worden in Nepal.

Moeten we in de toekomst als Vrienden meer verblijven als het Natuurbehoudscentrum financieren in plaats van de gebruikelijke verblijven? Ook op dit punt zijn de vier directeuren eensgezind. Het is een èn-èn verhaal. Marc: Het bezoek aan een dierentuin moet ook een mooie dag zijn. Ton: De boodschap werkt alleen als een verblijf het mogelijk maakt om de schoonheid van de natuur of van het dier te beleven. Daarnaast is het belangrijk om in de dierentuin te laten zien dat onderzoek en fokprogramma's van levensbelang zijn voor het voortbestaan van dieren in het wild. Dat moet dan soms op de manier zoals in het Natuurbehoudscentrum. Het is continu zoeken naar een goede balans.